

AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 22.4.2015
COM(2015) 177 final

2015/0093 (COD)

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 maidir leis an bhféidearthacht atá ann do na Ballstáit úsáid bia ghéinmhodhnaithe agus úsáid beatha géinmhodhnaithe ina gcríoch a shrianadh nó a thoirmeasc

MEABHRÁN MÍNIÚCHÁIN

1. COMHTHÉACS AN TOGRA

Ó tháinig Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003¹ i bhfeidhm, ní raibh tromlach cáilithe riamh i measc na mBallstát i bhfabhar nó i gcoinne Dréachtchinneadh ón gCoimisiún maidir le hOrgánaigh Gheinhodhnaithe (OGManna), bia Géinhodhnaithe (GM) agus beatha ghéinhodhnaithe (GM) a údarú. Ba é "gan tuairim" an toradh i gcónaí ag gach céim den nós imeachta (an Buanchoiste agus an Coiste Achomhairc faoi na rialacha is infheidhme faoi láthair, nó an Chomhairle san am atá caite). Dá bharr sin, ghlac an Coimisiún leis na cinntí maidir le húdarú, i gcomhréir leis an reachtaíocht is infheidhme, gan an tuairim ó choiste na mBallstát a bheith mar thacaíocht aige. An sainchód a chur ar ais chuig an gCoimisiún, cé gur eisceacht é sin i leith an nós imeachta ina iomláine, is é sin an gnáthchleachtas anois i leith cinntí faoi údaruithe maidir le bia GM agus beatha GM. Le Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 ní féidir leis na Ballstáit bearta a ghlacadh chun úsáid OGManna agus bia GM agus beatha GM atá údaraithe a shrianadh nó a thoirmeasc ach sa chás go bhfuil siad in ann a léiriú gur dóigh go gcothóidh an táirge sin rioscaí don tsláinte agus don chomhshaol. Is éagsúil iad na cúiseanna a bhíonn ag Ballstáit le vóta i gcoinne a chaitheamh. Is minic a chuireann siad cúiseanna inní naisiúnta in iúl, nach mbaineann ní hamháin le sábháilteacht OGManna don tsláinte nó don chomhshaol.

Ceapadh an Coimisiún Eorpach ar bhonn Treoirlínte Polaitiúla a cuireadh faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa. Sna Treoirlínte sin, tugadh geallúint athbhreithniú a dhéanamh ar an reachtaíocht is infheidhme maidir le hOGManna a údarú.

Leagtar amach na torthaí sin sa Teachtaireacht ina ndéantar athbhreithniú ar an gcóras cinnteoireachta maidir le hOrgánaigh Ghéinhodhnaithe (OGManna)².

Baineann an Coimisiún de tháth gur gá an creat dlíthiúil cinnteoireachta maidir le bia GM agus beatha GM a oiriúnú.

Dá bhrí sin, molann an Coimisiún an réiteach céanna a aontaíodh i dTreoir (AE) 2015/412³ ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le saothrú OGManna a úsáid i gcás bia GM agus beatha GM – i ndáil le roghanna daonlathacha agus ar mhaithe le comhsheasmhacht.

2. AN CREAT REACHTACH ATÁ ANN FAOI LÁTHAIR

2.1. Réamhrá

Tá creat cuimsitheach dlíthiúil i bhfeidhm san Aontas Eorpach chun bia GM agus beatha GM a údarú, a rianú agus a lipéadú.

¹ Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 22 Meán Fómhair 2003 maidir le bia géinhodhnaithe agus beatha ghéinhodhnaithe, IO L 268, 18.10.2003, lch. 1.

² Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún, ina ndéantar athbhreithniú ar an gcóras cinnteoireachta maidir le hOrgánaigh Ghéinhodhnaithe (OGManna), COM (2015) 176 final.

³ Treoir (AE) 2015/412 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Márta 2015 lena leasaítear Treoir 2001/18/CE i dtaca le deis a bheith ag na Ballstáit srian nó toirmeasc a chur ar orgánaigh ghéinhodhnaithe (OGManna) a shaothrú ina gcríoch (IO L 68, 13.2.2015, lch. 1).

Le Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 maidir le bia GM agus beatha GM cumhdaítear bia, comhábhair bia, agus beatha a bhfuil OGManna iontu, nó atá comhdhéanta astu nó a tháirgtear ó OGManna. Freisin, cumhdaítear OGManna le haghaidh úsáidí eile amhail saothrú, má táthar chun iad a úsáid mar ábhar foinseach chun bia agus beatha a tháirgeadh. Sa cháipéis seo ainmnítear na táirgí éagsúla seo mar "OGManna agus bia GM agus beatha GM".

Le Rialachán (CE) Uimh 1829/2003 cuireadh nós imeachta údaraithe i bhfeidhm a bhfuil sé mar aidhm aige a áirithiú nach mbeidh riosca ann do shláinte daoine agus ainmhithe agus an comhshaol agus na táirgí seo á gcur ar an margadh. Chun go ndéanfaí amhlaidh, bíonn measúnú riosca eolaíoch ina chuid lárnach den nós imeachta: nuair a údaraítear táirge a chur ar an margadh ní mór bonn cirt a bheith ann agus ní mór gurb é measúnú eolaíoch an príomhfhoras ar a mbeidh an bonn cirt sin ag brath⁴. Leis an reachtaíocht tugtar freagracht as an measúnú riosca eolaíoch seo don Údarás Eorpach um Shábháilteacht Bia (EFSA), i gcomhar leis na comhlachtaí eolaíochta sna Ballstáit.

Tá forálacha i Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 lena gceadaítear don Choimisiún nó do na Ballstáit bearta éigeandála a ghlacadh i gcoinne OGM údaraithe a chur ar an margadh/a úsáid, nuair is léir go bhféadfaí go mbeadh an táirge ina riosca tromchúiseach don tsláinte nó don chomhshaol. Leis na bearta sin ní mór fianaise eolaíoch a chur ar fáil chun a léiriú go bhféadfadh an táirge a bheith ina riosca tromchúiseach don tsláinte nó don chomhshaol.

2.2. An próiseas cinnteoireachta maidir le hOGManna agus bia GM agus beatha GM a údarú

Nuair a léitear Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 i bhfianaise Airteagal 41 de Chairt Chearta an Duine agus i bhfianaise chásdlí na Cúirte Breithiúnais⁵, tá ceangal ar an gCoimisiún mar bhainisteoir riosca cinneadh a ghlacadh maidir le hiarratas ar údarú laistigh de thréimhse réasúnta ama (údarú a dheonú nó a dhiúltú).

Ó tháinig Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 i bhfeidhm ní raibh tromlach cáilithe riamh i measc na mBallstát i bhfabhar nó i gcoinne Dréachtchinneadh ón gCoimisiún. Ba é "gan tuairim"(gan tromlach cáilithe a bheith i bhfabhar nó i gcoinne an dréachtchinnidh) an toradh i gcónaí a bhí le gach céim den nós imeachta (an Buainisteir agus an Coiste Achomhairc faoi na rialacha is infheidhme faoi láthair). Dá bharr sin, ghlac an Coimisiún leis na cinntí maidir le húdarú, i gcomhréir leis an reachtaíocht is infheidhme, gan an tuairim ó choiste na mBallstát a bheith mar thacaíocht aige.

De ghnáth, ní an eolaíocht ach cúinsí eile a bhíonn mar bhunús ag na fáthanna a thugann na Ballstáit gur staon siad nó gur vótáil siad i gcoinne dréachtchineadh maidir le hOGM, nó bia GM nó beatha GM a údarú.

⁴ Foráiltear le hAirteagal 7 agus le hAirteagal 9 de Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 go bhféadfaidh an Coimisiún, chomh maith leis an tuairim ón EFSA, "*aon chúinsí dlisteanacha eile a bhaineann leis an ábhar i gceist*" a chur san áireamh.

⁵ CJEU, C-390/99, Canal Satélite Digital SL, mír 41.

Ag an am céanna, fiú má cheadaítear don Choimisiún le Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 "cúinsí dlisteanacha eile", maille leis an measúnú riosca arna dhéanamh ag EFSA, a chur san áireamh, ní raibh sé de chumas ag an gCoimisiún tagairt a dhéanamh do na cúinsí sin d'fhonn bonn dlí a chur le diúltú údaraithe do tháirgí atá sábháilte de réir EFSA⁶, agus, ar aon chuma, ní fhéadfadh sé é sin a dhéanamh ach don Aontas Eorpach ina iomláine.

Go dtí le déanaí, faoi chreat dlíthiúil an Aontais ní raibh na Ballstáit in ann dul i gcoinne úsáid OGManna le haghaidh saothrú agus úsáidí eile nó cur i gcoinne bia GM agus beatha GM ina gcríocha féin ar aon bhealach eile seachas vóta diúltach a chaitheamh le linn an phróisis cinnteoireachta maidir le hOGManna, bia GM agus beatha GM a údarú nó, dá mbeadh an t-údarú deonaithe, trí úsáid a bhaint as clásail chosanta/éigeandála. Bhain cuid de na Ballstáit úsáid as na clásail sin i gcás OGManna le haghaidh saothrú agus, ar bhealach níos teoranta, i gcás bia GM agus beatha GM.

Shocraigh Ballstáit eile toirmeasc aontaobhach nó toirmeasc "de facto" a ghlacadh chun úsáid OGManna le haghaidh saothrú agus bia GM agus beatha GM a thoirmeasc ina gcríocha féin, é sin nó iad a chur faoi réir coinníollacha nárbh fhéidir a chomhlíonadh, rud a raibh an toradh céanna leis. Rinneadh agóid i gcoinne cuid de na bearta aontaobhacha sin os comhair dlínsí naisiúnta nó os comhair na Cúirte Breithiúnais.

Maidir le saothrú OGManna, le Treoir (AE) 2015/412, i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta, tugtar níos mó solúbthachta do na Ballstáit lena chinneadh an mian nó nach mian leo OGManna a shaothrú ar a gcríoch gan difear a dhéanamh don mheasúnú riosca dá bhforáiltear i gcóras údaruithe an Aontais maidir le hOGManna. Cumhdaítear leis seo chomh maith OGManna le haghaidh saothrú a bhfuil a n-údarú ar feitheamh nó atá údaraithe cheana féin faoi Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003. Leis an Treoir sin ní dhéantar difear ar bith do nós imeachta eolaíoch AE maidir le húdarú faoi Threoir 2001/18/CE nó faoi Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003.

Ní chumhdaítear leis an Treoir sin, áfach, OGManna agus bia GM agus beatha GM a údaraítear le Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003.

3. TORTHAÍ AR ATHBHREITHNIÚ AN CHOIMISIÚIN

I gcomhréir leis na Treoirí Polaitiúla ón gCoimisiún an 15 Iúil 2014, leagtar amach sa Teachtaireacht ón gCoimisiún COM (2015)176 final, na torthaí a bhí le hathbhreithnithiú an Choimisiúin maidir leis an bpróiseas cinnteoireachta i leith OGManna agus bia GM agus beatha GM. Is é conclúid na Teachtaireachta gur ceart an creat dlíthiúil atá i bhfeidhm faoi láthair a leasú, tríd an cur chuige céanna i

⁶ B'fhéidir go bhféadfaí úsáid "cúinsí dlisteanacha eile", a luaitear in Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003, chun diúltú an Choimisiúin maidir le húdarú a dheonú a chosaint ar bhonn dlíthiúil, má bhíonn údar leis mar gheall ar chúiseanna sáraitheacha leasa phoiblí den chineál céanna a luaitear in Airteagal 36 CFAE agus i gcásdlí bainteach de chuid na Cúirte Breithiúnais (féach mar shampla CJEU, 20.02.1979, Cás 120/78 Rewe-Zentral (Cassis de Dijon) [1979] ECR 649) agus de réir chuspóirí leasa ghinearálta dá dtagraítear in Airteagal 52(1) de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh agus i gcásdlí ábhartha na Cúirte (féach mar shampla CJEU, 12.07.2012, Cás C-59/11, Association Kokopelli, ECLI:EU:C:2012:447).

dTreoir (AE) 2015/412 a úsáid do tháirgí eile atá cumhdaithe faoi Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003.

Is le fíordhéanaí a glacadh Treoir (AE) 2015/412 . Tá an togra seo bunaithe den chuid is mó ar an Treoir sin, lena n-áirítear cuspóirí na Treorach agus na sásanna dá bhforáiltear chun na cuspóirí sin a bhaint amach. Dá bharr sin, is féidir an tátal a bhain reachtais an Aontais amach le linn an próisis caibidlíochta a chur i bhfeidhm maidir leis an togra seo.

Tá an togra seo ag brath go mór ar Threoir (AE) 2015/412, agus eascraíonn sé go díreach ón sainordú polaitiúil don Choimisiún, sainordú atá bunaithe ar na Treoirlínte Polaitiúla faoinar toghadh é. Agus mar atá i gcás Threoir (AE) 2015/412, beidh éifeacht phraiticiúil an togra ag brath ar an méid úsáide a mbainfidh na Ballstáit as a fhorálacha.

4. EILIMINTÍ DLÍ AN TOGRA

4.1. Achoimre ar an togra

Leasaítear le togra an Choimisiúin Rialachán (CE) 1829/2003, faoin ngnáthnós imeachta reachtach, chun forálacha nua a thabhairt isteach lena gceadaítear do na Ballstáit úsáid OGManna, bia GM agus beatha GM, atá cumhdaithe faoin gcreat dlíthiúil OGM, a shrianadh nó a thoirmeasc, i gcuid dá gcríocha nó ina n-iomláine, mar chomhlánú ar na deiseanna atá ar fáil cheana féin faoi Threoir (AE) 2015/412 ag na Ballstáit maidir le hOGManna le haghaidh saothrú .

Ní bhainfidh na cumhachtaí breise a thabharfar do na Ballstáit leis an togra seo ach leis an deis bearta a ghlacadh i gcomhréir leis an gConradh úsáid OGManna, bia GM agus beatha GM a shrianadh nó a thoirmeasc ina gcríocha féin tar éis do na táirgí seo a bheith údaraithe. Ní bheidh éifeacht aige ar na coinníollacha nós imeachta agus substaintiúla maidir le hOGManna, bia GM agus beatha GM a údarú faoi Rialachán (CE) 1829/2003, coinníollacha a bheidh fós bailí i gcríoch iomlán an Aontais.

Ní mór do na bearta a ghlacann na Ballstáit a bheith comhoiriúnach leis an margadh inmheánach, agus le hAirteagal 34 CFAE go háirithe, a thoirmeascann bearta atá ar comhéifeacht le srianta cainníochtúla ar shaorghluaiseacht earraí. Dá bharr sin, beidh ar na Ballstáit, a bhainfidh úsáid as an togra seo, bonn cirt a chur leis na bearta a ghlacann siad, bunaithe ar fhorálacha atá i gcomhréir le hAirteagal 36 CFAE agus le coincheap leasa sháraithigh phoiblí mar atá forbartha ag cásdlí na Cúirte Breithiúnais. Chomh maith leis sin, ní mór do na bearta atá beartaithe a bheith réasúnaithe, agus a bheith comhoiriúnach le prionsabal na coimhréireachta agus le prionsabal an neamh-idirdhealaithe idir táirgí náisiúnta agus táirgí neamhnáisiúnta. Ar deireadh ní mór do na bearta seo a bheith comhoiriúnach le hoibleagáidí idirnáisiúnta an Aontais

Faoi gach Ballstát ar mhaith leis leas a bhaint as "riail an diúltaithe" a bheidh sé bonn cirt an srianta nó an toirmisc a thabhairt cás ar chás, agus an OGM atá i gceist, an saghas birt atá bearthaithe agus na cúinsí faoi leith ar an leibhéal náisiúnta nó réigiúnach atá mar bhonn cirt don diúltú sin á gcur san áireamh.

Maidir le Treoir (AE) 2015/412, ní cheadófar do Bhallstáit leas a bhaint as boinn cirt atá bainteach le measúnú riosca a d'fhéadfadh a bheith ann don tsláinte nó don chomhshaol agus a dtugtar aghaidh orthu go cuimsitheach sa

chinneadh maidir le húdarú agus sna nósanna imeachta atá ar fáil cheana féin i Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 chun aghaidh a thabhairt ar rioscaí nua (e.g. "bearta éigeandála" faoi Airteagal 34 nó "maoirseacht" faoi Airteagal 9 agus Airteagal 21).

Ní chumhdaítear leis an deis nua, a chuirtear ar fáil leis an togra seo, cur ar an margadh agus úsáid táirgí nach bhfuil lipéadaithe mar tháirgí géinmhódhnaithe, i gcomhréir leis na tairseacha lipéadaithe atá leagtha síos faoin gcreat dlíthiúil OGM (e.g. faoi Airteagal 12 agus Airteagal 24 de Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 ní lipéadaítear bia agus beatha a bhfuil suas le 0.9% de réir comhábhair teagmhasach nó dosheachanta d'ábhair GM ann).

Na Ballstáit a chuirfidh srian nó toirmeasc le húsáid OGManna agus bia agus beatha GM atá ar an margadh cheana féin, beidh sé de cheangal orthu cearta na n-oibreoirí a chosaint, trí thréimhse réasúnta a thabhairt dóibh na táirgí sin a bhaint den mhargadh.

4.2. Bunús dlí

Tá an togra seo bunaithe ar Airteagal 114 CFAE, arb é sin, ar cuid de bhunús dlí Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 é, an bunús dlí is ábhartha maidir le glacadh na mbeart dá bhforáiltear sa togra seo.

4.3. Prionsabail na coimhdeachta agus na comhréireachta

4.3.1. Comhlíonadh an togra maidir le prionsabal na coimhdeachta.

De réir Airteagal 5(3) CAE, faoi phrionsabal na coimhdeachta, ní ghníomhóidh an tAontas, sna réimsí nach dtagann faoina inniúlacht eisiach, ach amháin sa chás nach féidir leis na Ballstáit, agus sa mhéid nach féidir leo é, cuspóirí na gníomhaíochta atá beartaithe a ghnóthú go leordhóthanach, bíodh sé ar leibhéal lárnach nó ar leibhéal réigiúnach agus áitiúil, ach gur féidir, de bharr fhairsinge nó éifeachtaí na gníomhaíochta atá beartaithe, na cuspóirí sin a ghnóthú níos fearr ar leibhéal an Aontais.

Comhchuibhítear le creat dlíthiúil an Aontais mar atá sé faoi láthair an nós imeachta údaraithe maidir le hOGManna agus bia GM agus beatha GM agus ní thugtar deis do na Ballstáit bearta a ghlacadh chun úsáid OGManna agus bia GM agus beatha GM a shrianadh nó a thoirmeasc ach amháin faoi na coinníollacha atá leagtha amach sa chreat dlíthiúil sin. Faoi láthair, lasmuigh dá vóta sna coistí, níl ach deiseanna teoranta faoin gcreat seo lenar féidir le Ballstáit breithnithe eile a léiriú seachas iad sin atá bainteach le sábháilteacht an táirge.

Leis an togra seo athrófar an staid seo toisc go mbeidh sé ar a gcumas ag Ballstáit bearta a ghlacadh ina gcríoch féin maidir le úsáid OGManna agus bia GM agus beatha GM a shrianadh nó a thoirmeasc, ar bhonn cúinsí dlisteanacha nach mbaineann le sábháilteacht na dtáirgí, ar an gcoinníoll na bearta sin i gcomhréir le dlí an Aontais.

I gcomhréir le hAirteagal 5(3) CAE, níl tionchar ag na leasuithe molta ar fhorálacha Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 a fhéachann le cuspóir a bhaint amach a d'fhéadfaí a chomhlíonadh níos fearr ar leibhéal an Aontais. Is é sin cás nós imeachta an Aontais i dtaca le húdarú, atá

bunaithe ar rioscaí, agus cás na bhforálacha lena gceadaítear gníomhartha aonfhoirmeacha agus comhordaithe de chuid an Aontais i gcoinne rioscaí a d'fhéadfadh a bheith ann mar gheall ar OGManna, amhail na forálacha maidir le bearta éigeandála nó na forálacha maidir le maoirseacht, agus é mar aidhm acu go léir leibhéal ard sábháilteachta a áirithiú ar fud an Aontais. I dTreoir (AE) 2015/412 mheabhraigh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle gur féidir an cuspóir seo a chomhlíonadh níos fearr ag leibhéal an Aontais, agus dá bharr sin chuir siad cosc ar Bhallstáit bearta, a chuirfeadh isteach ar na nithe seo, a ghlacadh⁷.

Maidir le saincheisteanna nach mbaineann le riosca don tsláinte agus don chomhshaol, áfach, tá an togra bunaithe ar an tuiscint bhunúsach gurb é an leibhéal cinnteoireachta náisiúnta, réigiúnach nó áitiúil an leibhéal is fearr le haghaidh a thabhairt ar na saintréithe a bhaineann le húsáid OGManna agus bia GM agus beatha GM i gcríocha éagsúla an Aontais. I bhfianaise éagsúlacht na gcásanna is féidir a chumhdach leis an togra, measadh nach mbeadh sé iomchuí na boinn cirt a d'fhéadfadh na Ballstáit a úsáid mar thacaíocht lena mbearta a shainaithint níos beaichte, ar choinníoll iad a bheith i gcomhréir le dlí an Aontais.

Tá an cur chuige seo i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta.

4.3.2. Comhréireacht an togra le prionsabal na comhréireachta

De réir Airteagal 5(4) CAE, faoi phrionsabal na comhréireachta, ní rachaidh inneachar agus foirm ghníomhaíocht an Aontais thar a bhfuil riachtanach chun cuspóirí na gConarthaí a bhaint amach.

Ní dhéanann an togra seo ach ceadú do na Ballstáit bearta réasúnaithe a ghlacadh ar a gcríocha féin maidir le húsáid OGManna agus bia GM agus beatha GM atá údaraithe faoin gcreat dlíthiúil OGM.

Ní dhéanann an togra aon difear do nós imeachta an Aontais maidir le húdarú atá bunaithe ar riosca, nós imeachta ar cheart a bheith comhchuihbhithe i gcónaí ar leibhéal an Aontais d'fhonn an leibhéal céanna sábháilteachta a choinneáil ar fud an Aontais. D'fhonn cur isteach ar nósanna imeachta an chreata dhlíthiúil OGM a sheachaint, faoina gceadaítear don Aontas agus do na Ballstáit freagairt go tapa agus ar bhealach comhordaithe nuair a aimsítear go bhfuil riosca ann don tsláinte nó don chomhshaol tar éis don OGM a bheith údaraithe, ní údaráítear do na Ballstáit a mbearta a bhunú ar fhorais a bhaineann le sábháilteacht an táirge.

Cuirtear sásraí eile ar fáil chun a áirithiú nach dtéann an togra thar an méid is gá chun an cuspóir a bhaint amach.

Go deimhin, d'fhonn a áirithiú nach rachaidh na bearta arna nglacadh ag na Ballstáit thar an méid is gá chun an cuspóir a bhaint amach, ní cheadaítear leis an togra do na Ballstáit srian nó toirmeasc a chur ar úsáid

⁷

In aithris 2 foráiltear " gur cheart leibhéal ard aonfhoirmeach cosanta don tsláinte, don chomhshaol agus do thomhaltóirí a bhaint amach agus a choinneáil ar fud chríoch an Aontais" ach de réir aithris 14: "ceadaítear leis an leibhéal cosanta a roghnaítear san Aontas, do shláinte an duine agus ainmhithe agus don chomhshaol, measúnú eolaíoch aonfhoirmeach ar fud an Aontais agus níor cheart go n-athrófaí é sin leis an Treoir seo."

táirgí nach bhfuil sé éigeantach iad a lipéadú faoin gcreat dlíthiúil OGM, fiú má tá cion beag OGManna nó bia GM nó beatha GM iontu atá faoi bhun na dtairseach a leagtar amach ann. Maidir le hoibreoirí eacnamaíocha a chuir OGM nó bia GM nó beatha GM ar an margadh go dleathach sular ghlac an Ballstát bearta de bhun an togra, leagtar síos forálacha chomh maith chun a gcearta a chosaint.

Foráiltear chomh maith sa togra seo go mbeidh na bearta a ghlacfaidh na Ballstáit réasúnaithe, bunaithe ar chúiseanna láidre atá comhoiriúnach le hAirteagal 34 agus le hAirteagal 36 CFAE agus le cásdlí na Cúirte Breithiúnais agus ní mór dóibh prionsabal na comhréireachta agus prionsabal an neamh-idirdhealaithe a urramú.

Áirithítear leis na heilimintí seo nach sáraíonn an togra an méid is gá chun an cuspóir a bhaint amach agus go bhfuil sé comhoiriúnach le prionsabal na comhréireachta.

4.4. Rogha ionstraimí

Tá sé beartaithe Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 a leasú le Rialachán, trí phrionsabal "*parallélisme des formes*" a chur i bhfeidhm. Beidh feidhm i gcónaí ag an oibleagáid atá ar an gCoimisiún monatóireacht a dhéanamh ar chur i bhfeidhm an Rialacháin maidir lena thionchar ar shláinte agus ar fheidhmiú an mhargaidh inmheánaigh *inter alia* mar atá leagtha amach i Rialachán (CE) Uimh.1829/2003 maidir le bia GM agus beatha GM⁸, agus cuimseofar leis an oibleagáid sin na forálacha leasaithe a mholtar leis an Rialachán seo.

5. IMPLEACHT BHUISÉADACH

Ní ann d'aon impleachtaí buiséadacha.

⁸

Féach Airteagal 48(2) den Rialachán.

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 maidir leis an bhféidearthacht atá ann do na Ballstáit úsáid bia ghéinmhodhnaithe agus úsáid beatha géinmhodhnaithe ina gcríoch a shrianadh nó a thoirmeasc

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 114 de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Tar éis an dréachtghníomh reachtach a chur chuig na Parlaimintí náisiúnta,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa⁹,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste na Réigiúin¹⁰,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach,

De bharr an méid seo a leanas:

- (1) Le Treoir 2001/18/CE¹¹ agus Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003¹² (dá ngairtear "an creat dlíthiúil OGM" anseo feasta), bunaítear creat dlí cuimsitheach chun údaruithe a dheonú maidir le horgánaigh ghéinmhodhnaithe (OGManna) agus bia géinmhodhnaithe agus beatha géinmhodhnaithe a chur ar an margadh. Is é atá mar aidhm ag na gníomhartha seo sábháilteacht OGManna agus bia géinmhodhnaithe (GM) agus beatha géinmhodhnaithe (GM) a áirithiú, agus ag an am céanna, margadh inmheánach do na tairgí sin a bhunú.
- (2) Le Treoir 2001/18/CE agus le Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 bunaítear nós imeachta lárnaithe ar leibhéal an Aontais lena dtugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh maidir le hiarratais ar údarú OGManna agus bia GM agus beatha GM a dheonú nó a dhiúltú, bunaithe ar mheasúnú ar na rioscaí a d'fhéadfadh a bheith ann do shláinte ainmhithe agus daoine, nó don chomhshaol. Foráiltear le Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 gur féidir cúinsí dlisteanacha eile a chur san áireamh, nuair is iomchuí.
- (3) Glactar gníomhartha cur chun feidhme an Choimisiúin maidir le húdaruithe OGManna agus bia GM agus beatha GM i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá

⁹ IO C , , lch. .

¹⁰ IO C , , lch. .

¹¹ Treoir 2001/18/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Márta 2001 maidir le horgánaigh ghéinmhodhnaithe a scaoileadh d'aonghnó sa chomhshaol agus lena n-aisghairtear Treoir 90/220/CEE ón gComhairle (IO L 106, 17.4.2001, lch. 1).

¹² Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 22 Meán Fómhair 2003 maidir le bia géinmhodhnaithe agus beatha géinmhodhnaithe (IO L 268, 18.10.2003, lch. 1).

bhforáiltear i Rialachán (AE) Uimh. 182/2011¹³. Leis an nós imeachta seo déantar foráil go mbeidh na Ballstáit páirteach ag dhá chéim, eadhon ag an mbuainchoiste agus níos déanaí, más gá, ag an gcoiste achomhairc.

- (4) Ní bhítear ar aon tuairim sna Ballstáit faoi úsáid na hinnealltóireachta géinití i bplandaí agus i mbia agus i mbeatha agus léirítear é seo sa phróiseas cinnteoireachta maidir le hOGManna agus bia GM agus beatha GM a údarú. Ón dáta a cuireadh Rialachán (CE) Uimh.1829/2003 i bhfeidhm, léiríonn na torthaí vótála ó na coistí nó ón gComhairle nach raibh tromlach cáilithe riamh i bhfabhar nó i gcoinne na dtáirgí sin a údarú. Dá bharr sin, ba ag deireadh an nós imeachta a ghlac an Coimisiún údaruithe, i gcomhréir leis an reachtaíocht is infheidhme, gan tuairim ó choiste na mBallstát mar thacaíocht aige.
- (5) Ón am a n-údaráítear OGM nó bia GM nó beatha GM i gcomhréir le Treoir 2011/18/CE nó le Rialachán (CE) Uimh.1829/2013 ní féidir leis na Ballstáit saorchúrsaíocht an táirge sin a thoirmeasc, a shrianadh nó bac a chur léi, laistigh dá gcríoch féin, ach amháin i gcomhréir leis na coinníollacha diana atá leagtha síos le dlí an Aontais – agus tá sé de cheangal orthu fianaise faoi riosca láidir don tsláinte nó don chomhshaol a chur ar fáil. Chuaigh cuid de na Ballstáit i muinín na gclásal cosanta agus na mbeart éigeandála dá bhforáiltear in Airteagal 23 de Threoir 2001/18/CE agus Airteagal 34 de Rialachán (CE) Uimh 1829/2003 faoi seach. Bhain Ballstáit eile úsáid as an nós imeachta um fhógra a thabhairt dá bhforáiltear in Airteagal 114(5) CFAE agus in Airteagal 114(6) den Chonradh, nós imeachta ar ceart é a bheith bunaithe ar fhianaise nua eolaíoch maidir leis an gcomhshaol nó leis an timpeallacht oibre a chosaint. Ghlac Ballstáit eile toirmisc aontaobhacha. Rinneadh agóid i gcoinne cuid de na bearta sin os comhair dlínsí naisiúnta nó os comhair na Cúirte Breithiúnais.
- (6) Tháinig athrú le déanaí ar chás OGManna le haghaidh saothrú mar gheall ar Threoir (AE) 2015/412¹⁴, a glacadh an 13 Márta 2015 agus lenar leasaíodh Treoir 2001/18/CE sa chaoi go raibh na Ballstáit in ann saothrú OGManna a shrianadh nó a thoirmeasc ina gcríoch féin. Tá sé mar phríomhaidhm ag na forálacha nua cur ar a gcumas do na Ballstáit cinneadh an mian nó nach mian leo OGManna a shaothrú ar a gcríoch gan difear a dhéanamh don mheasúnú riosca dá bhforáiltear i gcóras údaruithe an Aontais maidir le hOGManna. Bhí siad ceaptha breis intuathachta a thabhairt d'oibreoirí agus, maidir leis na Ballstáit, teorainn a chur le húsáid na gclásal cosanta dá bhforáiltear in Airteagal 23 de Threoir 2001/18/CE agus in Airteagal 34 de Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003. Bhíothas ag súil chomh maith go mbeadh tionchar dearfach ag na leasuithe sin ar an bpróiseas cinnteoireachta maidir le hOGManna le haghaidh saothrú a údarú.
- (7) Na cúiseanna taobh thiar de na leasuithe a rinneadh ar Threoir 2001/18/CE le Treoir (AE) 2015/412 maidir le hOGManna le haghaidh saothrú, is cúiseanna iad atá ábhartha freisin maidir le hOGManna agus bia GM agus beatha GM eile a chumhdaítear le Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003. Go deimhin, is é "gan tuairim" (gan tromlach cáilithe a bheith i bhfabhar nó i gcoinne an údaraithe) an toradh a bhíonn i gcónaí leis an vóta ar an gcinneadh cur chun feidhme ón gcoiste ábhartha, nó ón gComhairle,

¹³ Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Feabhra 2011 lena leagtar síos na rialacha agus na príonsabail ghinearálta a bhaineann leis na sásraí maidir le rialú na mBallstát ar fheidhmiú cumhachtaí cur chun feidhme an Choimisiúin (IO L 55, 28.2.2011, lch. 13).

¹⁴ Treoir (AE) 2015/412 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Márta 2015 lena leasaítear Treoir 2001/18/CE i dtaca le deis a bheith ag na Ballstáit srian nó toirmeasc a chur ar orgánaigh ghéinmhodhnaithe (OGManna) a shaothrú ina gcríoch (IO L 68, 13.2.2015, lch. 1).

maidir le húdarú na dtáirgí nach bhfuil ceaptha le haghaidh saothrú, táirgí a chumhdaítear le Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003, agus chomh maith leis sin tá Ballstáit ann ina bhfuil toirmeasc ar na táirgí seo a úsáid. Nuair a chuirtear na nithe sin san áireamh, is iomchuí Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 a leasú, d'fhonn deis a thabhairt do na Ballstáit srianadh nó toirmeasc a chur le húsáid OGManna agus bia GM agus beatha GM ar a gcríoch ina iomláine nó i gcuid dá gcríoch, ar bhonn cúiseanna láidre atá i gcomhréir le dlí an Aontais – cúiseanna nach mbaineann le rioscaí do shláinte daoine agus ainmhithe ná leis an gcomhshaol, toisc go ndéantar measúnú orthu sin roimh ré ar leibhéal an Aontais de bhun Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003. Níor cheart go mbeadh feidhm ag an deis seo maidir le hOGManna le haghaidh saothrú a chumhdaítear cheana féin leis na leasaithe a rinneadh ar Threoir 2001/18/CE le Treoir (AE) 2015/412.

- (8) Dá bharr sin ba cheart go gceadófaí do na Ballstáit bearta a ghlacadh chun toirmeasc nó srianadh ar a gcríoch ina iomláine nó i gcuid dá gcríoch a chur le húsáid OGM, nó bia GM nó beatha GM, nó le húsáid grúpa d'OGManna, grúpa de bhia GM nó grúpa de beatha GM arna n-údarú, ar choinníoll na bearta sin a bheith réasúnaithe agus a bheith bunaithe ar chúiseanna láidre i gcomhréir le dlí an Aontais, agus iad a bheith i gcomhréir le prionsabal na comhréireachta agus prionsabal an neamh-idirdhealaithe idir táirgí naisiúnta agus neamhnaisiúnta, agus le hAirteagal 34, Airteagal 36 agus Airteagal 216(2) CFAE.
- (9) Ba cheart go mbeadh na srianta agus na toirmisc a ghlacfaí de bhun an Rialacháin seo infheidhme maidir le bia géinmhodhnaithe agus beatha ghéinmhodhnaithe a úsáid, agus nach mbeadh siad infheidhme maidir le saorchúrsaíocht nó allmhairiú.
- (10) Leis an leibhéal cosanta do shláinte an duine agus ainmhithe agus don chomhshaol a chuirtear ar fáil leis an nós imeachta údaráithe dá bhforáiltear le Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003, teastaíonn measúnú eolaíoch aonfhoirmeach ar fud an Aontais agus níor cheart go n-athrófaí cúrsaí leis an Rialachán seo. Dá bharr sin, ionas nach mbeidh aon chur isteach ar na hinniúlachtaí atá deonaithe do mheasúnóirí riosca agus do bhainisteoirí riosca le Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 ba cheart nach n-údarófaí do na Ballstáit úsáid a bhaint as forais a bhaineann le riosca don tsláinte agus don chomhshaol, rioscaí ar cheart plé leo i gcomhréir leis an nós imeachta atá bunaithe cheana féin le Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 agus in Airteagail 10, 22 agus 34 de go háirithe.
- (11) Ba cheart go mbeadh na bearta a ghlacfaidh Ballstáit de bhun an Rialacháin seo faoi réir nós imeachta grinnschrúdúcháin agus eolais ar leibhéal an Aontais agus ba cheart feidhmiú an mhargaidh inmheánaigh *inter alia* a chur san áireamh. I bhfianaise an leibhéal grinnschrúdúcháin agus eolais dá bhforáiltear sa Rialachán seo, ní gá, chomh maith leis sin, foráil a dhéanamh maidir le cur chun feidhme Threoir 98/34/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁵. Foráiltear leis na leasuithe a dhéantar ar Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 leis an Rialachán seo go mbeidh cead ag na Ballstáit srianadh nó toirmeasc a chur le húsáid OGManna nó bia GM nó beatha GM ar a gcríoch ina iomláine nó i gcuid dá gcríoch, ar feadh tréimhse iomlán an údaráithe, ar an gcoinníoll go mbeidh cibé tréimhse neamhghníomaíochta, a leagfar síos chun deis a thabhairt don Choimisiún agus do Bhallstáit eile trácht a dhéanamh ar na bearta atá

¹⁵

Treoir 98/34/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 22 Meitheamh 1998 lena leagtar síos nós imeachta maidir le faisnéis a sholáthar i réimse na gcaighdeán agus na rialachán teicniúil agus rialacha maidir le seirbhísí na Sochaí Faisnéise (IO L 204, 21.7.1998, lch. 37).

molta, tar éis dul in éag. Ba cheart don Bhallstát lena mbaineann dréacht de na bearta sin a chur chuig an gCoimisiún 3 mhí ar a laghad sula nglactar iad chun deis a thabhairt don Choimisiún agus do na Ballstáit eile trácht a dhéanamh orthu, agus ba cheart dó staonadh ó na bearta sin a ghlacadh agus a chur chun feidhme le linn na tréimhse sin. Ar dhul in éag don tréimhse "neamhghníomhaíochta" ba cheart go mbeadh an Ballstát in ann na bearta mar a moladh ar dtús a ghlacadh nó in ann iad a ghlacadh de réir mar a leasaíodh ina dhiaidh sin iadchun tráchtanna an Choimisiúin nó na Ballstát a chur san áireamh. Ba cheart go gceadófaí do na Ballstáit fógra a thabhairt don Choimisiún maidir le bearta de bhun an Rialacháin seo sula n-údaráítear an táirge lena mbaineann na bearta sin ionas go mbeidh feidhm ag an srianadh nó an toirmeasc ón dáta a thiocfaidh an t-údarú ón Aontas i bhfeidhm.

- (12) I gcás inar baineadh úsáid dhleathach as táirge sula nglacann Ballstát bearta de bhun an Rialacháin seo, ba cheart dóthain ama a thabhairt d'oibreoirí an táirge a bhaint ón margadh de réir a chéile.
- (13) Bearta a ghlactar de bhun an Rialacháin seo, a thoirmeascann nó a chuireann srian le húsáid OGManna, bia GM agus beatha GM, ní ceart go ndéanfaid siad difear i mBallstáit eile d'úsáid na dtáirgí sin agus d'úsáid táirgí a ndíothaítear óna gcaitheamh. Ina theannta sin, ba cheart an Rialachán seo agus na bearta naisiúnta a ghlactar faoina bhun a bheith gan dochar do riachtanais dhlí an Aontais maidir le láithreach neamhbheartaithe nó theagmhasach ábhair GM i dtáirgí eile agus ba cheart nach mbeadh tionchar acu ar tháirgí atá i gcomhréir leis na riachtanais seo a chur ar an margadh agus a úsáid.
- (14) Ba cheart Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003 a leasú dá réir,
- TAR ÉIS AN RIALACHÁN SEO A GHLACADH:**

Airteagal 1

Cuirtear an tAirteagal seo a leanas isteach i Rialachán (CE) Uimh. 1829/2003:

"Airteagal 34a

Srianta nó Toirmisc ag Ballstáit

1. Féadfaidh na Ballstáit bearta a ghlacadh chun úsáid na dtáirgí dá dtagraítear in Airteagal 3(1) agus Airteagal 15(1) arna n-údarú de bhun an Rialacháin seo a shrianadh nó a thoirmeasc ar choinníoll go bhfuil na bearta sin:
 - (a) réasúnaithe agus bunaithe ar chúiseanna láidre i gcomhréir le dlí an Aontais, nach mbeidh ar neamhréir, i gcás ar bith, leis an measúnú riosca arna dhéanamh de bhun an Rialacháin seo;
 - (b) comhréireach agus neamh-idirdhealaitheach.
2. I gcás ina mbeidh sé ar intinn ag Ballstát bearta dá bhforáiltear i mír 1 a ghlacadh, cuirfidh sé dréacht de na bearta sin faoi bhráid an Choimisiúin ar dtús, mar aon leis an réasúnú is bun leo. Cuirfidh an Coimisiún na dréachtbhearta maille leis an mbonn cirt comhfhreagrach faoi bhráid na mBallstát eile gan mhoill. Féadfaidh an Ballstát na dréachtbhearta agus an fhaisnéis den chineál sin a sholáthar sula mbeidh deireadh leis an bpróiseas údaraithe dá bhforáiltear in Airteagal 7 agus Airteagal 19.

Le linn thréimhse 3 mhí ón dáta a cuireadh na dréachtbhearta agus an fhaisnéis i gcomhréir leis an gcéad fhomhír chuig an gCoimisiún:

 - (a) staonfaidh an Ballstát ó na bearta sin a ghlacadh nó a chur i bhfeidhm;

- (b) féadfaidh an Coimisiún agus na Ballstáit aon tráchtanna a mheasann siad is iomchuí a dhéanamh leis an mBallstát a sheol na dréachtbhearta isteach.
3. Le bearta a ghlactar i gcomhréir le mír 1 den Airteagal seo déanfar foráil maidir le tréimhse réasúnta ama a bhféadtar táirgí dá dtagraítear in Airteagal 3(1) agus in Airteagal 15(1) a mbaineann na bearta sin leo agus atá ar an margadh cheana féin a úsáid go dleathach lena linn roimh ghlacadh na mbearta.
4. Ní bheidh tionchar ag bearta a glacadh i gcomhréir le mír 1 den Airteagal seo, sa Bhallstát ábhartha, ar úsáid bia agus beatha a bhfaightear láithreach theagmhasach nó dhosheachanta d'ábhar géinmhodhnaithe ann, táirgí nach gá a lipéadú i gcomhréir leis an Rialachán seo mar gheall ar chur i bhfeidhm na dtairseacha atá leagtha amach in Airteagal 12 agus in Airteagal 24.
5. Ní bheidh feidhm ag Mír 1 go Mír 4 den Airteagal seo maidir le hOGManna le haghaidh saothrú."

Airteagal 2

Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm an fichiú lá tar éis lá a fhoilsithe in Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh.

Beidh an Rialachán seo ina cheangal go huile agus go hiomlán agus infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
An tUachtarán

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán